

وفی ۱۳ آگستوس ۱۳۲۸ سنه

پازار ایرتسی فی ۱۳ رمضان ۱۳۳۰

|| جمعیت علمیہ اسلامیہ نک ناشر افکاریدر ||

مدیر مسئول	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب قضاة معلمین	فتح تجیز درساعلمین	فتح مجیز درساعلمین
کلیدی	توقادلی	نصوح افندی زاده
منیر	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

قسم تاریخی	محمد توفیق	بر تفسیر
طا المولوی	محمد عارف	مدنیت شرعیہ
قسم ادبی	محمد توفیق	سورۃ یوسف دہ کی سیاست
ناظم	محمد فوزی	بر نمی
	ابن الرحی	الامر از اضااق التمساع
	شرف الدین	اصلا اجتماعینک عنصر اسلامی
	سعود المولوی	قدرة الله
	م . شکری	استانبول خاطراتی

اعلان

نسخہ سی ۱ عروش

آبونہ احرئی (پستہ احرئیہ برابردر)

ممالک اجنبیہ ایچون :
۱۳۰۰ فرانق
» ۶۰۰

استانبول وولایات ایچون :
بر سنہ لکی ۵۰ عروش
آلی ابلنی ۲۵ »

درج اولنیاں اوراق اعادہ ایدلمز

قارئلر مزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلمش بولندینی نظر اعتبارہ آلہرق رعایتسز لکده بولنلمامسی رجا اولنور .

مطبعة [توسیع طباعت] باب عالی قارشو سنده عدلیہ خانی نومرو ۱۹

ضلالت بوعالم حسن وشهادتده مخلوط بروضعیتله اصرار حیات
ایلکده اولوب منبع معرفت اولان خورشید آسمان رسالتدن
مستبیر ومستفیض اولدقلری حالده درلو افکار واعتقاد ایله
مشبوع وهیج بر فردک اسرار قلبیه واحوال باطنه سناطلاع
تمکن اولمدینی جهته تمیزینک انبى جناب واحد الفرد
الصمده مخصوص اولوب جله کزک مرجى، خطوات ساعات
حیاتیه رجوعی اللهدر، بتون اعمالکزک سائق وموتریله
تأثیراتی الله بیلدره جکدر بیوریور. دیمک اولیورکه اعمال
نفسیه حسابیه آلمیهرق یکانه نذر اعتباره آله جق اعمال،
ولایت عامیه تعلق ایدن اعمال وافعالدر. ایشته دنیامزک
واحوالمزک صلاحی بوقطفه اساسیه دن باشلامق لازمدر
(قاعته روا یا اولی الالباب) دیرز

قسطه ونیلی صوفی زاده

محمد توفیق

مدنیت شرعیه، ترقیات دینیّه

اولادک وظائفی

اولادده ایوبته قارشی اون وظیفه ایله مکلفدر: (۱)
نفعیه محتاج ایسملر اتفاق ایتک. (۲) البسهیه احتیاجلری
بولنورسه اکسا ایتک. (۳) خدمته محتاج اولدقلری
تقدیرده خدمت ایتک. (۴) برشی ایچون چاغردقلری
زمان هان اجابت ایدوب حاضر اولق. (۵) برشی امر
امر ایلدکلری تقدیرده مخالف شرع شریف دکلسه هان
امر لر فی انفاذ ایتک. (۶) آنلره برسوز سولرکن رفق
وملائیتمله سولیبوب عنف وشدت کوسترمه مک. (۷)
اسم لر یله چاغرماق. (۸) برره کیدرکن آرقه لر ندن
یوریمک. (۹) کندیی ایچون ابی کوردیکی شیلری آنلر
ایچون ده ابی کوروب کندیبی ایچون کره کوردیکی شیلری
آنلر ایچون دخی کره کورمک. (۱۰) کندیبی ایچون
هر نه زمان دعا ایدرسه آنلر ایچون ده دعا ایلکد.
جناب حق سوره اسرآنک یکرمی اوجنئی آیت جلیله سنده

ایتدیکجه انتظام احوال ام حاصل اولقله ارباب ضلالت
تأثیراتی عقیم قالیر کیمسه به ضرر ویرمز.

جناب رب العالمین حضرتلری ناسی امت واحده
استقامت وهدایت قیلمدینی حالده امر اداره نک بهمه حال
معیار عدل وحقیقته موافق اولسنی اراده بیورمش وانخادی
لازمکلان اصول وقوانینی تفصیلاً بیان ایشدر. قواعد
محکمه شرعیه مرعیه اولق شرطیله امر امامتده بر وفاجر
متبوع ومطاع اوله بیلور آیت جلیله ربانیه نک بیسانی
قارشوسنده هیئت اجراییه بی کورمک ضرورتی اکلا شلمغله
هیئت اجراییه بی مرکز قوت تلق ایدرک اطرافق نظر
تدقیقندن امر ارایله دبرزکه الک بیسوک فلاکت او حوالیه
مستولی اولان جهالت ایله الهک ویردیک رزق اضافی
منفعت اعتقاد ایدوب اعتقاد نیجه تخمین ایلدیک منفعتی محافظه
ایتمک املیه اشکال علمیه ده علت اولان اطاعتدر (حسن
الماش نصف الانتماس) قضیه مسلمه سی صرف اخلاقی
دساتیر مزنددر. سرلوحه ابواب وفصول ریا ومداهنه دن
دکلدر صفات الله استدلالاً ومحاکمه وقوف نامی اولسی
ایجاب ایدن ذواتدن ابواب منفعتده کورولان تردد ووضف
قلب ناصل فلاکت تشکیل ایتز.

هرکله ریا ومداهنه حدود اللهده بر رخنه تشکیل ایده
ایده بوقدر باطیل مجالس ومحافل استیلا ایشدر هر فرد
بشر خالقنه قارشو معصیتدن وارسته سر اولق میسر
اولمدینی حالده حدود اللهی هدم ایتدیکجه مظهر عفو وغفران
اولسی محققدر.
عامه ناسک تأثیرندن مصون قالدینی — ولایت عامه
هدایت واصابت دائره سنده دوران ایلدیک — حالده موجود
اولان ضلال کندیی چیزده محصور اوله جفتندن کیمسه به برضرر
ویرمز. امور دنیویه به عائد اولان حکم آلهی عود اصلیه سنده
دوران اجتناب وعدل وحق برینی بولش اولور (الی الله
مرجعکم جمیعاً فینکم بما کنتم تعملون) نظم جلیلی بومدعانه
واضح بردلیل اولور کرک ارباب هدایت، کرک ارباب

صله رحمت منافی : اقربای بوسبتون اونوته حق درجده ترك ایتوب آنلری زیارت ایتك دیمكدر .

اقربای زیارت : مقررینه کیدوب آنلر ایله مجالسه ومكمله وحسن معاشرتده بولنق وفعلاً . قولاً ، فکراً آنلره اغانه واحسان ایتك . هدیه یوللامق ، هیچ برشیته قادر دكسه سلام کوندرك . مکتوب یوللامق کبی صور محتافه ایله اولور .

اشبو صورتلردن بری ایله اقربای زیارت ایچون نظر شریعتده بروقت معین یوقدر . بوبابده عرف وعادت معتبر طوتلشدر .

یوقسه بعضلرینك ظن ایندکلی کی اوچ ویا یدی سنه ایله مقدر دكدر . برعائله افراددن کوچك ایلنلرك بیسوك بولنانلره حرمت واطاعت ایتملری ، بیسوكلركده کوچكلره مرحمت وشفقت ایللری وطائف قرايت جمله سندندر .

جناب بیغمبر ذیشان افندمن بیورمشلردرکه : (حق کبر الاخوه علی صغیرهم حتی الوالد علی ولده = بیوك قرده . شك کوچك قرداش اوزرنده کی حق پدر ووالدهنك ولد اوزرنده کی حق کیدر) . بناءً علیه توقیر ، احترام ، خدمت واطاعتده بیوك قرداش عمووجه دایده بدرمقامنده وخاله ایله تیزه دخی والده منزله سندهدر .

جناب بیغمبر ذیشان افندمن بیورمشلردرکه (من سره ان یبسط له فی رزقه فلیصل رحمه)

ودیکر حدیث شریفده بیورمشلردرکه (لا یزول الملائكة علی قوم فیه قاطع رحم - ایچلرنده صله رحی بوسبتون ترك ایش کیمسه بولنان قوم اوزرینه ملائكة رحمت نازل اولماز) .

کبرای امتدن بعضلری اقربایله مجاورتی حسن کورمن . لردی . حتی حضرت فاروق مأمورلرینه یازمش اولدقلری بر بیاننامه سنده بیورمشلردرکه (مروا الاقارب ان یزاوروا ولا یجاوروا - اقربایه امر ایدیکز که یکدیگرلری زیارت ایتسونلر فقط مجاورتده بولسونلر) .

بیورمشلردرکه : (وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه وبالوالدين احسانا اما یبلغن عندك الکبر احدهما او کلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولاً کریماً واخفض لهما جناح الذل من الرحة وقل رب ارحمهما کا ربیانی صغیراً - ای محمد ربك سبحانه وتعالى حضرتلری امر قطعی ایله امر ایلدی که بشقه هیچ بر شیته عبادت ایتوب آنجق اه تعالی یه عبادت ایدیکز . پدر ووالده کزده احسان ایدیکز ، آنلردن بری ویا ایکیسی یانکده اختیار اولوب عجز وضعفه دوچار اولورلرسه حاللری قیل کورهرک اوف - امان سنده - کی آنلری انجیدوب کوچندرک سوز بیه سویله ، اغمر کلام سویله رک آنلری زجرایته . آنلره قول جمیل وکلام لین سویله ، فرط رحمتکدنشانی آنلره تذلل ایت وتواضع کوستر . وده که یارب آنلره رحمت ایت . و آنلر ایچون قلبه مرحمت القا ایله که حال صبارتده بکا خدمت ایدوب تربیه ایلدکلی کی بن دخی آنلره بحق خدمت ایدهیم) .

صحابه کرام حضراتی بیورمشلردرکه : ابونی ایچون دعا ایتمه مک ضیق معیشته سیدر .

بر کیمسه نک یدر ویا والدوسی کندوسنه کوچمنش اولدینی حالده وفات ایتش ایسه آنلرك رضالری استحصالت طریق شو وجهله اولور : اولاً - اوکیسه کندیبی صلاح حال کسب ایتك . ثانیاً - ابونک اقربا واصل قلنی صله وزیارت ایتك . ثالثاً - ابونی ایچون دعا ایدوب صدقه ویرمکدر .

اقربانك حقوق

برافسان پدر ووالده سندن بشقه اقربا ، قوم ، قبیله سنه تارشی دخی برطاقم وظائفه مکلفدرکه بونک جمله سی صله رحمه مندیمکدر .

دین جلیل اسلام نظرنده قطع رحم حرام وکناه کیر اولوب صله رحم واجب قلنمشدر .

قربان حقیقہ . اقربان اولیان قومشونکده ایکی حق واردر . بری قومشولق ، دیکری اسلامیت حقیقہ . غیرمسلم اولان قومشونکده برحق واردر اوده قومشولق حقیقہ (حقیقہ) بنا علیہ کرک مسلم وکرک غیرمسلم اولسون قومشو حق قولاً ، فعلاً اذادن وحی اذا احتیالی اولان احوالدن بیله مجانبت ایتمکله برابر رفیق و ملائمت ، حسن معاشرتده قولاً وفعلاً ایلمکده بولمقدرد .

حضرت پیغمبرذیشان افندمن صحابه کرامدن عمروبن شعیبک ددهسنه خطاباً بیورمشلردرکه (اندری ماحق الجار - بیلیمسک قومشوحق ندر) مشارالیه حضرت نری بیلمیورم دیش اولمکی که پیغمبر ذیشان قومشو حقیق شوبولده تفصیلاً بیان بیورمشلردرکه (اذا استعانک اغنته و اذا استقرضک اقرضته و اذا افقر عدت علیه صدقه و اذا مرض عدته و اذا اصابه خیر هناته و اذا اصابته مصیبه عزیته و اذا مات تبع جنازته و لا تستطل علیه بالبناء فتحجب عنه الريح الاباذنه و لا تؤذنه بشاریح قدرک الا ان تفرق له منها و ان اشتریت فاکهه فاهدله فان لم تفعل الهدیه فادخلها سرّاً و لا تخرج بها و لدک لعیظ بها و لده - قومشوک برخصوصده سندن یاردم ایستدیکی زمان قولاً ، فعلاً ، ملاً اکا اعانه و یارده ایت ، فرضاً برشی ایستدیکی زمان قادر ایسه اکا اقراض ایله ، فقر و ضرورته دوجار اولدینی زمان احسان ایت و صدقه ویر ، خسته اولدینی زمان زیارت ایله ، برخیره نائل اولدینی زمان تبریک ایت ، برمصیبتیه دوجار اولدینی تقدیرده تعزیه ایله ، اولدیکی زمان جنازهنسی تشییع ایت ، قومشوک اذن و رضای اولمادخه اوینک هواسنی که جک صورته اوینک یوکسلتمه ، تجره کباب ، بریان ، یاغش کیمک قوقوسیه قومشورکی متأذی قیلعه فقط اویشین یمکدن برمقداری قومشویه هدیه کوندریر ایسهک باش یوقدر یش و میوه صانون آلبرسهک اکا بر مقدار هدیه یوللا کر هدیه کوندریمه جک ایسهک قومشوک متأذی اولماق ایچون چارشودن آلتش اولدینک میوهی

امام غزالی حضرت نری دیورکه بونک سبی شودرکه : اقربا یکدیگرلری ایله مجاورتمده بولندقلری تقدیرده بربری چکمه مک وحقوقده یکدیگرلرینه مزاحم اولق یوزندن ارملرنده منازعه و منافرت حصوله کلیر . بوايسه بالضروره قطع رحمی ایجاب ایده جکندن اقربا اره سنده مطلوب و ملتزم اولان مودت و اتحاد فوت ایلتش اولور .

[حقوق جار]

انسان افراد عائله سنه ، قوم و قبیله سنه قارشو قربان نقطه نظرندن بعض وظائفه مکلف اولدینی کی کرک قریب و کرک بعید ، کرک مسلم و کرک غیرمسلم اولسون مجاورت نقطه نظرندن قومشولرینه قارشو دخی بعض وظائفه مکلفدر .

دین جلیل اسلام قومشو حقوقه اهتمام و اعتنا اولمسنه صوک درجه اهمیت ویرمش و بوباید اکیداً امرلر اصدار ایلشدر .

جناب پیغمبر ذیشان افندمن بیورمشلردرکه : (مازال جبرائیل علیه السلام یوصنی بالجار حتی ظننت انه سیورنه = جبرائیل علیه السلام قومشونک حال و شاننه اهتمام و حقوقه رعایت ایتمکلیکی توصیه ایلردی . حتی اودرجه دوامندن احد الجارینک آخره وارث اولمسیله حکم ایده جک ظن ایدردم) .

دیگر حدیث شریفده بیورمشلردرکه : (الجبران ثلاثة جار له حق واحد و جاره له حقان و جاره له ثلاثة حقوق . فالجار الذي له ثلاثة حقوق الجار المسلم ذوالرحم فله حق الجوار و حق الاسلام و حق الرحم واما الذي له حقان فالجار المسلم له حق الجوار و حق الاسلام واما الذي له حق واحد فالجار المشرك = قومشو اوچ قسمدر برقومشو و ارکه آنک بر حق واردر ، دیگر برقومشو دها و ارکه آنک ایکی حق واردر . برقومشو دها و ارکه آنک ده اوچ حق واردر . اسلام اولوبده ذوی الارحامدن اولان قومشونک اوچ حق واردر . بری قومشولق ، دیکری اسلامیت ، بری ده

قبالی اوله رق اوپنه ادخال ایت . او میوه ایله جوجقاریکی طیشاری چیقارمه که قومشوکده بولمیدیندن طولانی آنک جوجقاری کوروبده غیظ ایتسولنر .

مابعدی وار
اسکلبلی
محمد عاطف

سورة یوسف ده کی سیاست

مابعد

۴

برملتک استقبالنده تبدل وحالنده تجدید حاصل اولمسی تهیه ایدمه جک اسباب اصلیه نیک اصول تکوین دأتره سنده وجود بذیر اولمغه باشلادینی دقیقه دن اعتباراً تأثیراتی محافل عالیده اولو محسوس اولور . وماهیت مسئله بتون دهشتیه تقدیر ایدیلوب مفرط بر فعالیتله ظاهر اولان اسبابی احیا و ممکن اولدینی تقدیرده مخالفته دوام ایله دهشتلی بر صورتده مقاومت اساسلری درپیش اعتنا ایدلمکه باشلار [تحولات جویه الک اول محال مرتفعه ده محسوس اولور] اغاجک الک اول روز کاردن متأثر اولان ذروه سیدر

اسباب تجدیدک ابداع ایلدیک قوتلی جریان سیاسیره مقاومت ایتک ایچون قوه معنویه سی توکنمش اولان حکو- متله جهالت و تقلید عالمی بر قوه احتیاطیه تشکیل ایدر تجدید قوت ایتک لازم کلدیکه دائماً اوقوه احتیاطیه مه مراجعت اولنور .

اساساً تجدیدک وقوعنده الک قوتلی مانعه بوجهالت و تقلید عالمی — ظلمک قوه احتیاطیه سی — اولدینی ایچون الک بیوک فلاکت او علمک فتی او قوتک تسخیری اولوب صولک مظفریت بصورتله اولدینی کبی ایلک جهاد انقلاب دخی اورادن ابتدا ایتک لازمکیر

نجی مشارالیه حضرتلرینک بو بیان دأتره سنده اتمام وظیفه بیورملری انجق او علمک احوال روحیه سنه واقف اولمغه محتاج اولدینی جهته دیار کنگاندن مصره و سرای مصردن زندانه وزندانن مسند معلا سلطنته انتقاللرندمه بولازمه اصلیه تدقیق واکال ایدلمشدر . عالم بشریتک تشکیل و ایجادنده حقیقت و ماهیت اولان — اجساده روح منزله سنده بولنان — معالیا اولوب افکار عمومی قهرینه بر طاقم احوال فوق العاده ایله اشتغال ایدلمکجه معالیا تک مجلاسی اولان افعال واعمالدن بشقه برشی ایله اسکان ایدلمک ممکن دکلددر . زیرا حریت کامله نیک اقوامه مال اولدینی زمانلرده معالیا ؛ وسائط وقوانک کافه سیله تحری ایدیلور . وارباب کاله صدر اقبال ترک ایدیلور چونکه روح وسعادت بشریه او معالیا ته عاشقدر ، منجذبدر [هر درلو لوازم انسانی تی تدارکده کفایت ایدمه جک علوم الهیه وفنون حکمیه و اخلاقیه وسائر نظریات صنایع ادبیه وطبیعیه کی منشأ قوای روحانیه و تجارب وحدسیات اولان معارف اعتقادیه و عملیه ومدنییه معالیا ت دیمکله اکتفا ایدیورم] قوه اصلیه دن (ملندن) تولد ایدن قوه فرعیه نیک (حکومتک) اقلیت دأتره سنده اکثریت اصلیه یی تمادار بر صورتده اداره ایدمه بیللمسی معالیا ت نامی آلتنده بولنان وسائطه مالک اولمسیله ممکندر معالیا ت ایسه هر درلو شایه دن نزاهت خاصه سنه مالکدر . اوزاهتدرکه دائماً عدل وحق کبی ایکی رکنی تقویه ایدر . عدل وحق اوزاهتک علامات خارجه سندندر .

(مابعدی وار)

قسطه ونیلی صوفی زاده

محمد توفیق

